

Ani-Rafaela CARABENCIOV
(Universitatea de Vest
din Timișoara)

**Walter Kindl –
un muzician de elită al Banatului**

Abstract: (Walter Kindl – an elite musician of Banat) Disciple of the Cluj Conservatory, PhD Professor Walter Kindl established himself in the musical and academic life of Timisoara as a member of the Senate of the Western University for 18 years, and in the position of chancellor (scientific secretary) of the Faculty of Music and Theatre for a period of 10 years, then following the mandates of the Pro-dean and Dean of the institution. As a musicologist, Professor Walter Kindl is the author of original titles of scientific papers and communications, as well as of didactic writings, plus numerous concert presentations and musical auditions. His creative activity includes musical arrangements, scenarios and directings for several musical works, a significant component being the involvement in the reconstruction of several church organs in the country. An important part of his activity is also the concertist, in double quality – of organist and conductor – his lordship being the chapelmaster of the Dome (Roman Catholic Cathedral) in Timisoara, where he is currently working.

Keywords: *Timisoara, Faculty of Music, chapelmaster, dom, organist.*

Rezumat: Discipol al Conservatorului clujean, prof. univ. dr. Walter Kindl s-a impus în viața muzicală și universitară din Timișoara ca membru în Senatul Universității de Vest, timp de 18 ani, și în funcția de cancelar (secretar științific) al Facultății de Muzică și Teatru o perioadă de 10 ani, urmând apoi mandatele de prodecan și decan ale instituției. Ca muzicolog, profesorul Walter Kindl este autorul unor titluri originale de lucrări și comunicări științifice, dar și al unor scrieri cu caracter didactic, la care se adaugă numeroase prezentări de concerte și audiții muzicale. Activitatea sa de creație cuprinde aranjamente muzicale, scenarii și regii pentru mai multe opere muzicale, o componentă semnificativă fiind și implicarea în reconstrucția mai multor orgi de biserică din țară. O latură importantă a activității sale este și cea concertistică, în dublă calitate – de organist și dirijor – domnia sa fiind capelmaestru al Domului (Catedrala romano-catolică) din Timișoara, unde activează și în prezent.

Cuvinte-cheie: *Timișoara, Facultate de muzică, capelmaestru, dom, organist.*

Născut în Banat, la 24 noiembrie 1943, în localitatea Lovrin, județul Timiș, muzicianul Walter Kindl, distins pedagog, organist, dirijor, expert în orgi, va studia la Conservatorul de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca cu nume prestigioase ale muzicii românești, precum: Sigismund Toduță (Compoziție), Tudor Jarda (Armonie), Liviu Comes (Contrapunct), Albert Markos (Teorie-solfegiu), Dorin Pop (Dirijat), Cecilia Miron-Sbârcea (Pian), Géza Szabó (Orgă), Petre Sbârcea (Citire de partituri), Traian Mârza (Folclor), Gheorghe Merișescu și Romeo Ghircoiașiu (Istoria muzicii), Vasile Herman (Forme muzicale), absolvind facultatea în promoția 1966. După

absolvirea studiilor își începe activitatea didactică ca profesor de muzică la Școala generală și Liceul din Jimbolia, până în anul 1988, când devine capelmaestru și organist la Domul (Catedrala) romano-catolic din Timișoara, unde activează și în prezent. Datorită activității deosebit de rodnice în această postură va fi numit Director al Oficiului Diecezan de Muzică Sacră.

Îmbrățișând cariera didactică a urmat toate etapele firești ale parcursului didactic, astfel a obținut gradul definitiv în învățământ (1970), gradul II (1976), gradul I (1984), participând periodic și la cursuri de perfecționare: la Râmnicu Vâlcea (1976), București (1981), Arona (Italia – 1996/1999), Göteborg (Suedia – 1994/1998), pentru ca în 1992 să obțină titlul de Doctor în muzicologie la Universitatea din Leipzig (Germania), avându-l coordonator științific pe renumitul profesor dr. Winfried Schrammek. Ulterior, prof. dr. Walter Kindl a beneficiat și de o bursă de cercetare KAAD la Universitatea din Tübingen (Germania – 1995/1996).

Din anul 1993, Walter Kindl va prelua catedra de *Istoria muzicii* a Facultății de Muzică (în prezent Facultatea de Muzică și Teatru) din cadrul Universității de Vest din Timișoara, mai întâi în calitate de conferențiar, apoi de profesor universitar, pentru ca în 1994 să devină cancelarul facultății, prodecan și decan în mandatul 2008-2012, continuând să activeze chiar și după pensionare.

Ca profesor universitar a susținut cursuri, prin programul Erasmus, la Universitatea din Rzeszow (Polonia) și Hochschule für Musik, Weimar (Germania).

Pe parcursul activității universitare, prof. dr. Walter Kindl a fost preocupat și de latura de cercetare, în acest sens elaborând materiale didactice care au fost tipărite sub următoarele titluri: *Culegeri de arii și duete preclasice* (1996), *Aspecte de scriere polifonică* (1997), *Orga – Considerații tehnice și de construcție* (1999), *Muzica secolului XX* (2000), *Istoria muzicii universale (curs recapitulativ)* (2002), *Muzica secolului XX (curs recapitulativ)*, împreună cu lect. univ. dr. Ani-Rafaela Carabenciov, Editura Tiparnița, Arad, 2010.

Fiind organist și expert în domeniul acestui instrument, Walter Kindl a fost co-autor în elaborarea unui *Dicționar de orgă*, tipărit de către Editura CEOS, Belgia, 2000, de asemenea fiind co-autor al cărții *Orgel*, Editura Bärenreiter, Germania, 2001. Ca urmare a cercetării doctorale, a publicat cartea *Orga în Banat – Repere istorice*, Editura Pardon, Timișoara, 2007, urmând apoi cartea *Vade mecum musica! O istorie ilustrată a muzicii universale*, vol. I, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2007, în prezent, împreună cu subsemnata, colaborând la elaborarea volumului al II-lea.

La toate acestea se adaugă articole, studii și comunicări științifice publicate în ziare, reviste și enciclopedii din țară sau din străinătate sau susținute la diferite congrese și simpozioane, de asemenea, din țară sau din străinătate, maestrul susținând lunar și emisiuni la radio, în limba germană, pe parcursul a peste douăzeci de ani.

Trebuie remarcată, în mod deosebit, și munca anevoioasă de concepere și realizare a reconstrucției unor orgi din țară, cum sunt cele din bisericile romano-catolice din Sănnicolau Mare (1974, 2024), Timișoara II (1978-1980), Timișoara III (1980), Orșova (1980-1981), Șumuleu Ciuc (1988-1991), Domul romano-catolic din

Timișoara (1996-1998), Timișoara I (2006) și, nu în ultimul rând, colaborarea la renovarea orgii castelului Peleş din Sinaia (1986-1988).

O altă preocupare constantă a muzicianului Walter Kindl, legată atât de latura didactică, cât și de cea de capelmaestru al Domului timișorean, a fost armonizarea a nenumărate cântece populare și religioase sau diferite aranjamente orchestrale, precum cele realizate la *Stabat Mater* de G. Pergolesi, pentru soliști, cor mixt și orchestră de coarde, *Missa nr. 7 în Do major* de Charles Gounod, pentru soliști, cor mixt și orchestră de suflători sau *Stabat Mater* de Emanuele d' Astorga.

Ca director al Oficiului Diecezan de Muzică Sacră, Walter Kindl va susține atât recitaluri de orgă, în țară și în străinătate, dar va desfășura, mai ales, o foarte bogată activitate concertistică în calitate de dirijor, aducând în atenție, prin eforturi proprii, partituri ale unor mari lucrări vocal-simfonice, în prime audiții pe plan local sau național, cum sunt: *Te Deum* de Anton Bruckner, *Te Deum* de Marc-Antoine Charpentier, *Missa în La major* de César Franck, *Missa în Re major* de Antonin Dvořák, *Stabat Mater* de Franz Schubert, *Oratoriul de Paști* de Johann Sebastian Bach, *Missa „Credo”* de Wolfgang Amadeus Mozart, *Oratoriul Christus am Ölberge* și *Missa în Do major* de Ludwig van Beethoven, *Te Deum* de Hector Berlioz, *Missa Alleluja* de Heinrich Ignaz Franz von Biber, *Oratoriul Stabat Mater* de Emanuele Rincon D' Astorga, *Oratoriul Stabat Mater* de Gioacchino Rossini, *Missa solemnis* de Leopold Mozart. De dată mai recentă sunt realizarea în prime audiții în România a oratoriilor *Stabat Mater* de Joseph Haydn și *Dettinger Te Deum* de Georg Friedrich Händel, *Jubilate Deo* și *Te Deum* de Henry Purcell, *Missa brevis solennitatis* Johann Joseph Fux.

Pentru acuratețe, vom reda, în continuare, lista completă a lucrărilor (în ordinea alfabetică a numelor compozitorilor) dirijate de maestrul Walter Kindl în cadrul unor liturghii sau concerte realizate la Domul romano-catolic din Timișoara sau în alte biserici din oraș.

1. Gregorio Allegri, *Miserere*, p. a.
2. Felice Anerio, *Missa brevis*, p. a.
3. Emanuele Rincon D' Astorga, *Stabat Mater*, p. a.
4. Carl Philipp Emanuel Bach, *Magnificat*, p. a. n.
5. Johann Sebastian Bach, *Osteroratorium*, p. a. n.
6. Johann Sebastian Bach, cantata *Jauchzet Gott in allen Landen*, p. a. n.
7. Johann Sebastian Bach, cantata *Gloria in excelsis Deo*, p. a. n.
8. Johann Sebastian Bach, cantata *O ewiges Feuer*, p. a. n.
9. Johann Sebastian Bach, corurile din *Weihnachtsoratorium*
10. Ludwig van Beethoven, *Oratoriul Christus am Ölberge*, p. a.
11. Ludwig van Beethoven, *Missa in C*, op. 86
12. Ludwig van Beethoven, *Die Ehre Gottes aus der Natur* (aranjament pentru cor și orchestră)
13. Vincenzo Bellini, *Messa in la minore*, p. a. n.
14. Vincenzo Bellini, *Salve regina*, p. a. n.

15. Vincenzo Bellini, *Tecum principium*, p. a. n.
16. Hector Berlioz, *Te Deum*, p. a. n.
17. Heinrich Ignaz Franz von Biber, *Missa Alleluja*, p. a. n.
18. Georges Bizet, *Te Deum*, p. a. n.
19. Anton Bruckner, *Te Deum*, p. a.
20. Anton Bruckner, *Locus iste*
21. Dietrich Buxtehude, cantata *In dulci jubilo*, p. a.
22. Dietrich Buxtehude, cantata *Singet dem Herrn*, p. a.
23. Antonio Caldara, *Prager Te Deum*, p. a. n.
24. Antonio Caldara, *Laudate pueri Dominum*
25. Claudio Casciolini, *Ostermotette*
26. Marc-Antoine Charpentier, *Te Deum*, p. a.
27. Domenico Cimarosa, *Magnificat*, p. a. n.
28. Luigi Cherubini, *Ave Maria*
29. Karl Ditters von Dittersdorf, *Regina caeli*, p. a. n.
30. Gaetano Donizetti, *Miserere*, p. a. n.
31. Antonin Dvořák, *Missa in D*, p. a. n.
32. Johann Ernst Eberlin, *Missa in C*, p. a. n.
33. Johann Ernst Eberlin, *Missa di San Giuseppe*
34. Joseph von Eybler, *Jubilate Deo*, p. a. n.
35. César Franck, *Missa in A*, p. a. n.
36. Johann Joseph Fux, *Missa brevis solennitatis*, p. a. n.
37. Charles Gounod, *Messe brève*, nr. 7, p. a. n.
38. Charles Gounod, *Messe solennelle „St. Cécile”*, p. a. n.
39. J. Haas, *Speyerer Domfestmesse*, p. a.
40. Hans Leo Hassler, *Missa secunda*, p. a.
41. Johann Adolph Hasse, *Miserere in c-Moll*, p. a. n.
42. Joseph Haydn, *Missa cellensis*
43. Joseph Haydn, *Missa Sancti Nicolai*
44. Joseph Haydn, *Missa brevis in F*, p. a.
45. Joseph Haydn, *Missa in Es* (cu solo de orgă), p. a. n.
46. Joseph Haydn, *Missa brevis in B* (cu solo de orgă)
47. Joseph Haydn, *Stabat Mater*, p. a. n.
48. Joseph Haydn, *Salve Regina in E*, p. a. n.
49. Joseph Haydn, *Te Deum* pentru Principele Esterhazy, p. a. n.
50. Joseph Haydn, *Missa in B (Harmoniemesse)*, p. a. n.
51. Joseph Haydn, *Anotimpurile* (finalul)
52. Johann Michael Haydn, *Te Deum*, p. a. n.
53. Johann Michael Haydn, *Deutsche Messe*
54. Johann Michael Haydn, *Missa in C*, p. a. n.
55. Johann Michael Haydn, *Missa à tre voci*, p. a. n.
56. Johann Michael Haydn, *Ave Maria*, p. a. n.

57. Georg Friedrich Händel, *Dettinger Te Deum*, p. a.
58. Georg Friedrich Händel, *Der Messias* (orig.)
59. Georg Friedrich Händel, *Der Messias*, p. I (var. Mozart)
60. Antonio Lotti, *Regina caeli*
61. Franz Liszt, *Via Crucis*, p. a. n.
62. Franz Liszt, *Tu es Petrus*
63. Franz Liszt, *Krönungsmesse*, p. a. n.
64. Felix Mendelssohn Bartholdy, *Salve Regina*, p. a. n.
65. Felix Mendelssohn Bartholdy, *Vom Himmel hoch*, p. a. n.
66. Felix Mendelssohn Bartholdy, Oratoriul *Paulus* (fragmente)
67. Felix Mendelssohn Bartholdy, Oratoriul *Elias* (fragmente)
68. Claudio Monteverdi, *Missa Gloria concertata*, p. a. n.
69. Leopold Mozart, *Missa solemnis in C*, p. a. n.
70. Leopold Mozart, *Missa brevis in C*, p. a.
71. Wolfgang Amadeus Mozart, *Te Deum*, KV 141 (66b), p. a.
72. Wolfgang Amadeus Mozart, *Grabmusik*, KV 42 (35a), p. a. n.
73. Wolfgang Amadeus Mozart, *Litaniae Lauretanae*, p. a.
74. Wolfgang Amadeus Mozart, *Requiem in D minor*, KV 626
75. Wolfgang Amadeus Mozart, *Exsultate, jubilate*, KV 165
76. Wolfgang Amadeus Mozart, *Laudate Dominum in F*
77. Wolfgang Amadeus Mozart, *Laudate Dominum in A*
78. Wolfgang Amadeus Mozart, *Regina caeli in C*
79. Wolfgang Amadeus Mozart, *Regina caeli in E*
80. Wolfgang Amadeus Mozart, *Krönungsmesse in C-Dur*, KV 317
81. Wolfgang Amadeus Mozart, *Grosse Credo-Messe*, KV 257, p. a.
82. Wolfgang Amadeus Mozart, *Missa SS Trinitatis in C-dur*, KV167, p. a. n.
83. Wolfgang Amadeus Mozart, *Dominicus-Messe*, p. a. n.
84. Wolfgang Amadeus Mozart, *Waisenhaus-Messe in c-moll*, KV139 (47a/114a), p. a. n.
85. Wolfgang Amadeus Mozart, *Spatzenmesse*, KV 220 (196b)
86. Wolfgang Amadeus Mozart, *Missa in C (Kyrie, Laudamus te, Et incarnatus est)*, KV 427
87. Wolfgang Amadeus Mozart, *Missa brevis in C* (cu orgă solo), KV 259
88. Wolfgang Amadeus Mozart, *Missa brevis in G*, KV 49
89. Wolfgang Amadeus Mozart, *Missa brevis in G*, KV 140
90. Wolfgang Amadeus Mozart, *Missa brevis in D*, KV 194
91. Wolfgang Amadeus Mozart, *Missa brevis in B*, KV 275/272b
92. Wolfgang Amadeus Mozart, *Ave verum corpus*, KV 618
93. Wolfgang Amadeus Mozart, *Ave Maria*, KV554
94. Wolfgang Amadeus Mozart, *Tantum ergo*
95. Wolfgang Amadeus Mozart, *Justum Deduxit Dominus*
96. Wolfgang Amadeus Mozart, *Alma Dei creatoris*

97. Wolfgang Amadeus Mozart, *Dir, Schöpfer des Weltalls*
98. Wolfgang Amadeus Mozart, *Ergo interest... Quaere superna*, KV 143
99. Johann Pachelbel, *Magnificat*, p. a.
100. Giovanni Pierluigi da Palestrina, *Missa brevis*
101. Giovanni Pierluigi da Palestrina, *Loquebantur variis linguis (Motecta festorum totius anni)*
102. Giovanni Battista Pergolesi, *Stabat Mater*
103. Henry Purcell, *Te Deum*, p. a. n.
104. Henry Purcell, *Jubilate*, p. a. n.
105. Henry Purcell, *Ode for St. Cecilia's Day* (1692): *Great Chorus*
106. Josef Gabriel Rheinberger, *Missa in C*
107. Josef Gabriel Rheinberger, *Requiem in Es*, p. a.
108. Josef Gabriel Rheinberger, *Abendlied*
109. Gioacchino Rossini, *Stabat Mater*
110. Gioacchino Rossini, *Messa di Gloria*, p. a.
111. Camille Saint-Saëns, *Oratorio de Noël*
112. Antonio Salieri, *Krönungs - Te Deum*, p. a. n.
113. Alessandro Scarlatti, *Exsultate Deo*, p. a.
114. Franz Schubert, *Deutsche Messe*
115. Franz Schubert, *Messe in G*
116. Franz Schubert, *Totus in corde*, p. a.
117. Franz Schubert, *Magnificat*, p. a. n.
118. Franz Schubert, *Messe in C*
119. Franz Schubert, *Stabat Mater* (limba germană), p. a. n.
120. Heinrich Schütz, *Matthäus-Passion*
121. Ludwig Spohr, *Jubilate Deo*
122. Joseph Schnabel, *Transeamus*
123. Johann B. Vanhal, *Pastorale Christus natus est nobis*, p. a. n.
124. Giuseppe Verdi, *Requiem (Offertorio și Agnus Dei)*
125. Ludovico Viadana, *Missa sine nomine*
126. Ludovico Viadana, *Missa „L' hora passa”*
127. Antonio Vivaldi, *Introduzione e Gloria*, p. a.
128. Antonio Vivaldi, *Magnificat*, p. a.
129. Carl Maria von Weber, *Offertorium Gloria et honore din Missa solennis Nr. 1, Mi bemol major, „Freischütz Messe”, p. a.*

Desigur că activitatea domniei sale se regăsește și în susținerea unor prestigioase organizații sau societăți muzicale, cum sunt: *Gesellschaft der Orgelfreunde* (GdO), *Internationale Arbeitsgemeinschaft für Hymnologie* (IAH), *Societatea Română Mozart*, *Societatea Bach – România* (ca membru fondator), *Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România* (UCMR), *Uniunea de Creație interpretativă a Muzicienilor din România* (UCIMR).

Ca o recunoaștere a meritelor în promovarea educației muzicale la toate nivelurile și a culturii muzicale, în general, maestrul Walter Kindl a primit de-a lungul anilor numeroase diplome de excelență din partea mai multor instituții de învățământ și de cultură, dar printre cele care îi sunt mai apropiate de suflet se numără: Diploma și medalia *De re dioecesana bene merentibus* din partea episcopului Dr. H. C. Martin Roos, *Cetățean de Onoare* al comunei Comloșu Mare, *Cetățean de Onoare* al orașului Jimbolia, *Binecuvântarea apostolică* conferită de Sanctitatea Sa, Papa Benedict al XVI-lea, Premiul *Pro Cultura Timisiensis* din partea Consiliului Județean Timiș pe anul 2009.

Ultima distincție care i-a fost conferită, în 20 aprilie 2024, este cea de *Cavaler al Ordinului Sf. Gheorghe*, un Ordin European al Casei de Habsburg – Lothringen.

Bibliografie

- Petri, Dr. Anton Peter. 1992. *Biographisches Lexikon des Banater Deutschtum*, Th. Breit Druck+Verlag Gmbh: Marquartstein.
- Tomi, Ioan, 2009. *Dicționar 123 compozitori, dirijori, muzicologi personalități ale culturii muzicale din Banatul istoric*, Timișoara: Filarmonica „Banatul”.
- *** 2002. *Who's Who in Romania*, Ediție princeps. București: Pegasus Press.